

Střední
Zdravotnická
Škola
Pardubice

Dělení států

Autor: Mgr. Václav Štěpař

Vytvořeno: listopad 2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ANOTACE

- **Kód DUMu:** VY_6_INOVACE_2.ZSV.6
- **Číslo projektu:** CZ.1.07/1.5.00/34.0851
- **Vytvořeno:** listopad 2013
- **Ročník:** 4. ročník – střední zdravotnická škola (RVP-ZA)

Vzdělávací oblast	Společenskovědní vzdělávání
Vzdělávací obor	Základy společenských věd
Tematický okruh	Politologie

- **Anotace:** Prezentace seznamuje studenty s různými pohledy na dělení státu – forma vlády, forma režimu, kdo vládne. Součástí prezentace je ověřovací kvíz.

A. podle formy režimu

demokracie

umožňuje účast občanů na vedení země, občané mohou chodit volit a být voleni - > občanská participace. Moc výkonná, zákonodárna a soudní jsou v rovnováze.

- a) **demokracie přímá** – lidé rozhodují o mnoha záležitostech pomocí referend, nikoliv pomocí volených zástupců.
- b) **demokracie nepřímá** – rozhodují hlavně volení zástupci, referenda pouze občas.

Za demokratické lze považovat státy tzv. západního světa.

A. podle formy režimu

diktatura, totalita, despocie, tyranie

- státní moc soustředěna do rukou jedné osoby nebo několika vyvolených jedinců, neexistuje rovnováha mezi soudní, výkonnou a zákonodárnou mocí.
- lidé ztrácejí možnost ovlivňovat dění v zemi.
- diktatura může být různě tvrdá.
- diktatury dnes hlavně ve státech Afriky, Jižní Ameriky a Asie.

úkol: jmenujte státy, které jsou podle vás nedemokratické:

B. podle toho, kdo vládne

teokracie – *boží vláda* – stát pokládán za dílo boží, dříve např. Egypt, dnes do jisté míry Irán, Saudská Arábie apod.

monarchie - vládne monarcha, vládne doživotně, monarcha může být král, císař, car apod. Monarchova moc většinou dědičná.

absolutní monarchie – veškeré fungování státu pod vlivem panovníka, vláda dědičně a doživotně, dnes např. *Omán, Katar, Vatikán, Saudská Arábie...*

konstituční monarchie – panovníkova moc omezena ústavou. *Japonsko, Švédsko, Norsko...*

parlamentní monarchie – panovník spíše symbolickou funkci, rozhoduje parlament volený lidmi. *Velká Británie, Thajsko, Belgie.*

B. podle toho, kdo vládne

republika – v čele státu prezident, který je volen buď zastupiteli nebo občany. O dění v zemi rozhoduje zákonodárny sbor. Prezident má menší či větší pravomoci.

prezidentská republika – posílena role prezidenta, prezident je zároveň hlavou vlády a je volen přímo, může více ovlivňovat dění v zemi, např. navrhopvat zákony, vydávat nařízení apod. *Spojené státy americké, Argentina, Jižní Korea*

parlamentní republika – prezident má spíše reprezentativní funkci, rozhodující roli hraje zákonodárny sbor, který volí prezidenta. *Česká republika, Německo.*

poloprezidentská republika – prezident volen přímo občany, více pravomocí než prezident parlamentní republiky. *Francie, Rusko, Rumunsko*

C. podle správního členění

- a) **konfederace** – volná smluvní sdružení samostatných států, ve kterých má centrální vláda určitou moc nad vládami členských států, společná zahraniční politika, diplomacie a obrana. Dnes *Evropská unie*, dříve *Benelux*
- b) **federace** – sdružení států na základě společné ústavy, kde jako suverén vystupuje pouze celek. *USA, Německo, Švýcarsko, Československo 1969 – 1992*
- c) **unitární** – jednotné státy s jedinou vládou. Př.: Česká republika, Slovensko, Švýcarsko.

Ověření

I. *Základním rysem státu není:*

- a) prezident*
- b) území*
- c) obyvatelstvo*
- d) právní subjektivita*

II. *Současný počet států ve světě je:*

- a) 85*
- b) přes 300*
- c) kolem 174*
- d) kolem 244*

I. *Základním rysem státu není:*

a) *prezident*

b) *území*

c) *obyvatelstvo*

d) *právní subjektivita*

II. *Současný počet států ve světě je:*

a) *85*

b) *přes 300*

c) *kolem 174*

d) *kolem 244*

III. Svrchovanost státu znamená:

- a) stát má stabilní vládu celé volební období*
- b) stát má nejméně 15 milionů obyvatel*
- c) stát vystupuje suverénně a samostatně*
- d) stát není členem žádné mezinárodní organizace*

IV. Vyjmenujte vnitřní i vnější funkce státu:

vnější:

vnitřní:

III. Svrchovanost státu znamená:

- a) stát má stabilní vládu celé volební období*
- b) stát má nejméně 15 milionů obyvatel*
- c) stát vystupuje suverénně a samostatně*
- d) stát není členem žádné mezinárodní organizace*

IV. Vyjmenujte vnitřní i vnější funkce státu:

vnější: právní, bezpečnostní, ekonomická, sociální a kulturní.

vnitřní: zahraniční politika, obranná funkce, ekonomická

Zdroje

- DRBOHLAVOVÁ, Kateřina, ed. a ZARCKÝ, Jan, ed. *Jdu na vysokou školu: [sada] Basic. Základy společenských věd*. Praha: Scio, [2004]. [28] s. ISBN 80-903535-7-6.
- DAVID, Roman. *Politologie: základy společenských věd*. 6., přeprac., dopl. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007. 458 s. ISBN 978-80-7182-239-4.
- BÍLÝ, Jiří. *Základy státovědy, politologie a sociologie*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 198 s. ISBN 80-86861-24-4.

Děkuji za pozornost.